

Vážení včelaři,

změna v evidenci včelstev v registru zemědělské půdy LPIS u některých z Vás vyvolala obavy, a proto nám dovolu, bychom situaci vysvětlili.

Změna vznikla v reakci na požadavek zemědělců i včelařů, aby se systém evidence zmodernizoval a byla vyloučena, respektive minimalizována, rizika otrav včel. Všechna jednání v této záležitosti probíhala ve spolupráci se zástupci Českého svazu včelařů, z. s., a současně s odbornými útvary Ministerstva zemědělství, jako gestory příslušných legislativních předpisů, které se váží k této problematice.

Kontaktní údaje na včelaře jsou nyní uveřejněny ve všech registrech zemědělské půdy LPIS (interní, veřejný a Portál farmáře). Tyto informace slouží především k tomu, aby zemědělec, či jiný subjekt, které se podílí na hospodaření a údržbě krajiny, včelaře včas upozornil, že chce chemicky ošetřit svá pole, nebo svou zeleň. V takovém případě musí zemědělec či jiný subjekt nejpozději 48 hodin předem a v okolí 5 kilometrů od míst, na kterých bude aplikovat postřik, dát vědět včelařům, aby mohli pružně zabezpečit a ochránit svá včelstva.

Cílem vymezeného záměru bylo vytvořit aktualizovaný, digitalizovaný zdroj informací o stanovištích včelstev, a to v souladu se všemi platnými právními předpisy. Původní administrativní povinnost pro chovatele včel, tj. oznámení o umístění včelstev a počtu včelstev obecním úřadům, byla zrušena. Před současně platným stavem museli chovatelé nahlásit počet a umístění včelstev na obecní úřad. Subjekty provádějící postřiky pak návštěvou na obecním úřadu musely zjistit umístění včelstev. Z důvodu komplikovanosti tohoto předchozího systému, všichni logicky požadovali změnu tohoto nepružného a administrativně náročného způsobu.

Včelaři se obávají krádeží včelstev a vandalismu v souvislosti s uveřejněním lokalizace včelstev a někteří nesouhlasí s uvedením kontaktních údajů v registrech zemědělské půdy LPIS. K tomuto lze uvést, že ke krádežím včelstev bohužel vždy docházelo a patrně bude docházet i nadále. Nejsme ale přesvědčeni, že zveřejnění umístění včelstev v registru LPIS výrazně přispěje ke zhoršení situace. Pokud chce někdo vyhledat včelstva na konkrétním poli prostřednictvím databáze LPIS, musí znát registrační číslo včelstev, případně označení konkrétního půdního bloku, jinak je vyhledávání obtížné. Zveřejňování údajů o chovateli včel je plně v souladu s nařízením vlády, zákonem o zemědělství a s právními předpisy upravující ochranu osobních údajů. Vytvořená aplikace odpovídá požadavkům zemědělců a současně ochraně včel. Vzhledem k tomu, že se nejedná o malé množství údajů, je důležité, aby především ze strany zemědělců byla plněna zákonná povinnost včas a ze strany chovatelů včel byla vstřícnost ke vzájemné komunikaci. Ochrana včel je prioritou obou zájmových skupin, protože chov včel je významným přínosem jak pro zemědělce, tak pro chovatele včel, ale i pro celou společnost.

Ministerstvo zemědělství vyhovělo požadavkům zemědělců a včelařů a za jejich spolupráce systémově upravilo pravidla zejména v zájmu zdraví včelstev. Pokud i po letech diskusí předcházejících zrealizování této změny bude do budoucna nalezeno uspokojivější systémové řešení, pak se takové změně nebudeme bránit.

K problematice podrobněji:

Ústřední evidence včel vedená v Českomoravské společnosti chovatelů, a. s., Hradištko, (dále jen „ČMSCH, a. s.“), je základem pro získání přehledu o umístěných včelstev v krajině pro potřeby zemědělců, a to podle ustanovení § 23 (Povinnost chovatelů) odst. 1 písm. c) zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění a plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „plemenářský zákon“) a podle § 80 (Hlášení počtu včelstev a umístění stanovišť k 1. září kalendářního roku) a následných ustanovení vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „vyhláška“). Tato povinnost stanovená plemenářským zákonem pro chovatele včel je současně zahrnuta v § 51 odst. 5 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o rostlinolékařské péči“). Správně uvedené informace ČMSCH, a. s., a to jak o osobě chovatele, včetně kontaktů, tak i umístění včelstev v krajině, jsou klíčové údaje v této databázi.

V případě stanovišť, která jsou využívána pro kočování se včelstvy, se jedná o nová místa. Tato nová místa budou zavedena v evidenci ČMSCH, a. s., a to na základě hlášení chovatelů včel. Hlášení lze podat i v průběhu roku a současně lze touto formou zrušit již nevyužívaná stanoviště (§ 80a vyhlášky).

Příslušný zemědělec, resp. profesionální uživatel, podle zákona o rostlinolékařské péči, má za povinnost podle ustanovení § 51 odst. 2 „zjistit prostřednictvím evidence hospodářství podle objektů určených k chovu evidovaných zvířat podle zákona o zemědělství informace k umístění stanovišť včelstev v dosahu alespoň 5 km od hranice pozemku, na němž má být aplikace (postřik) provedena, a minimálně 48 hodin před provedením aplikace oznámit dotčeným chovatelům včel aplikaci přípravku“.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v ustanovení § 3 ab) „Vedení a zveřejňování evidence využití půdy“ a v odst. 2 tohoto zákona „Ministerstvo zveřejňuje v elektronické podobě způsobem umožňující dálkový a nepřetržitý přístup následující základní údaje z veřejné části evidence využití půdy“, kterými, kromě jiných údajů jsou zákresy objektu a údaje o uživateli, a to osobní jméno, popřípadě jména, příjmení nebo název a adresa nebo obchodní firma a sídlo, popřípadě telefonní číslo nebo elektronická adresa { § 3ab) odst. 2 písm. f) zákona č. 252/1997 Sb.}. Současně novelou nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle užitelských vztahů, (dále jen „nařízení vlády“), bylo do § 4 „Druhy objektů v evidenci objektů“ vloženo stanoviště včelstva, kterým se rozumí zařízení sloužící k chovu včel.